

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 150— L., félévre 85— L.,

Egyes szám ára 4— L.

Külföldre egész évre 250—

FŐSZERKESZTŐ:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca) 5. szám.

Megjelenik minden szombat.

Gróf Apponyi Albert.

Szegény nemzetünknek újból nagy gyász, megrendítő vesztesége van. Meghalt Apponyi Albert gr. Tudtuk, hogy Ő neki is, aki már áthaladt azon a határvonalon, melyet

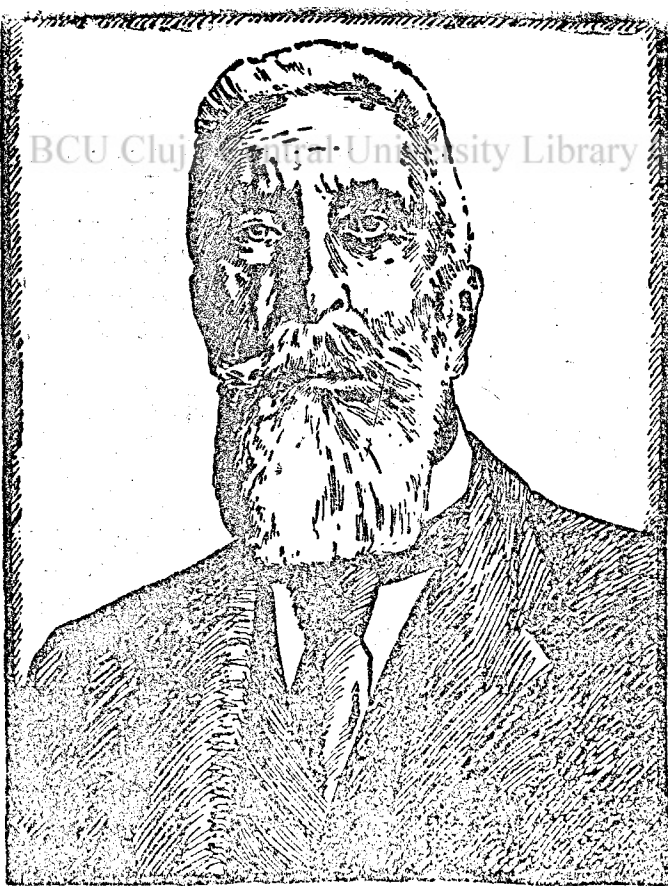
a Zsoltáros az emberi élet határának jelölt meg, áthaladt nemcsak a 70, de a 80 esztendőn is, Ő neki is el kell mennie minden élőknek útján a halál birodalmába. Mégis váratlanul ért a fájdalmas veszteség, oh mert még mindig olyan nagy szükségünk lett volna az ő mély bölcsességére, nagyszerű útmutatására, lelkes és soha meg nem lankadó szolgálatára, mellyel szegény,

megpróbáltatott nemzetünk ügyét a világ forumai előtt olyan csodálatos hittel és hűséggel képviselte. Hiába. A

Gondviselés másképp rendelkezett s népünk dorók harcosát hű kötelességteljesítésének színhelyéről magához hívta. Meghajlunk az isteni végzés előtt. Lelkünkbe zárjuk a nemes főrfiu emlékét, hogy amíg magyar lesz a földön, mindörökre tanítója legyen a magyar

hűségnek, a magyar kitartásnak, a hitnek, a reményét soha elveszíteni nem tudó szeretetnek. — Mi most Apponyi Albert gyönyörű tulajdonságokban ékeskedő jellemének nem

tudjuk méltó rajzát adni. En e pillanatban példátadóan nemes jellemének egyetlen vonását idézem lelkünk elé: hű és soha meg nem lankadó kötelességteljesítését. Hetven éven túl levő öreg ember volt, mikor a világháború utáni nagy összeomlás földre sujtotta nemzetünket. És mégis vállalta a munkát, az áldozatot. Bejárta Amerikát, Európát, hogy mindenütt szót emeljen nemzete érdekében, képviselje népünk életérdekeit. Akkor, amikor egy sikereken és eredményekben gazdag élet után visszavo-

nulhatott volna s kereshette volna a nyugalmat és a csendet, vállalta a terhet, a munkát, a fáradságot, vállalt minden áldozatot, mert úgy érezte, hogy nemzetének szüksége van rá. Ez a páratlan kötelességteljesítés és hűség indít mély alázatra ez igazán nagy ember előtt,

Áldott életének e nemes példaadásából meríthetünk erőt, nyerhetünk példát és indítást mindnyájan a hűségese kötelességteljesítésre.

Vannak mindenki által utánozható, követhető nagy emberi tulajdonságok s vannak olyan emberi kiválóságok, melyeket csak kivételes esetekben követhet, utánozhat valaki. Apponyi páratlan szónoki képessége, ragyogó műveltsége, csodálatos nyelvkészsége, mely a világ elismerését és bámulatát szerezte meg számára, az ő egyéni tulajdonai voltak, de hűségét, becsületességét, önfeláldozását, melylyel minden ragyogó képességét nemzete szolgálatába állította, mindnyájan követhetjük, az által, ha közülünk ki-ki, a számára kijelölt helyen teljes anyagi és szellemi képességével az Apponyi Albertéhez hasonló hűséggel szolgál szegény, annyit szenvedő, árva nemzetünknek.

Nemzetünk nagy fia emlékezetének azzal a fogadalmas elhatározással áldozunk, hogy eszményeihez, igazságaihoz, hűségese mindenekben méltók igyekezzünk lenni s az ő páratlan hűségével és kitartásával igyekezzünk mindnyájan teljesíteni nemzetünkkel szemben kötelességünket.

Apponyi munkás és áldott életének végén elhaló ajakkal, de mégis az erős hitnek bizonyágtételével fejezte be életét. Utolsó szavai, mint olvastuk ezek voltak: „Kitartás. Győzelem.“ Annyi csalódás, annyi hiábavaló erőfejtés után is egy nyolevanhatéves ember, nem

Togal, egy igazi házi barát!

Szívesen igazolom, hogy a Togal házi patikámban sohasem hiányzik! Én magam fejdégszába ellen, férjem rheumatikus fájdalmak ellen szedi a Togalt és arilóta a Togalt ismerjük, soha többé nem használánk más szert. A Togal igazi házi barátunk, melynek egy háztartásban sem szabad hiányoznia.

Borgidai Oreta, Temesvár.

A Togal gyors és biztos hatású gyógyszer rheuma, köszvény, fejdégszába és háztomfájdalmak, álmatlanság, spanyolnátha és hűlésese betegségek ellen. Togal kiválasztja a húgsavat, bakteriumölő, tehát a bajt gyökereseb madja meg.

Több mint 6000 orvosi vélemény! Egy kísérlet győz! Az összes gyógyszerárakban. Lei 52.—

László Borja

a fáradt és reménytelen lemondás panaszábanem a jövőbe vetett hitnek erős bátorítáival búcsúzik el nemzetétől. Lehetséges-é, hogy mi elfáradjunk és odaadjuk szívünket a lemondó, reménytelen fáradt kétségbeesésnek?

Lélekben járuljunk e nagy ember elé a búcsú pillanatában tanuljunk tőle hinni, tartani és bizni abban, hogy az igazságnak szeretetének napvilága fölragyog és a nép megértésének új és nemesebb munkája a nemzetünk számára is elhozza ama jobb vendőt, amelyért Apponyi Albert halála órájáig olyan hőiesen önfeláldozással küzdött.

Vásárhelyi János.

Egységben van az erő!

Az alábbi őszinte hangú és eredeti gondolatokban bővelkedő cikket egyik Udvarhely megyei előfizetőnk küldötte be. Sorai mindeu tekintetben méltóak a megszívlelésre.

Képviselői és egyéb választások idején felborul a falu nyugalma. Politizálunk, melyik pártra szavazzunk? Melyek a listajelek? És megjelennek a falu belsejében élő hollók és kárognak, széditenek. Egyik-másik gazda ki-nevezi magát prefektusi szócsőnek s a jámbor szavazó bedől: hiszen a koma, vagy sógor már a prefektussal is beszélt!

Minthogy a választások idején és hevében ezeket a kérdéseket vizsgálódás tárgyává tenni nem lehet, hiszen a hatalom rögtön izgatást

látna ebben, vessünk számot magunkkal megleghigadtabb és nyugodtabb időben.

Falvakon a hosszú téli estéken beszélnek az emberek. Politikára terelődik rövidesen a szó. Egyik atyafi kisüti: nem jók a gyarság vezetői: urak, mágnások, nem a pért dolgoznak, csak nyúznak bennünket, és a szavazatunk kell, azután meg sem ismer meg sem látnak. Indokolni, bizonyítani tartja szükségesnek, talán nem is tudna. Falusi embereink fejeseválva állapítják meg hogy megnőtt ez a mi kománk, milyen nagy ember lett, milyen hőlesen beszél, hogy meri a nagy politikát és politikusokat, niut, Vajdát, Titulescut és a többi nagy csak úgy emlegeti, mintha barátjai lennének még tanácsot is tudna nekik adni.

A komolyabb elem egy ideig magyarázodik, felvilágosít, int, óv, figyelmeztet és saját erkölcsi súlyával állja a posztot, később belefárad, — maga ugyan meg nem tántorodik, — de visszahuzódásával a magyarság szekerének előbbre vivő rúdja kevesebb lelkes gyénre marad.

Lássuk ezeket a kifogásokat!

Nem jók a magyarság vezetői? Természetesen nincs tisztázva, hogy a faluban élő, vagy a parlamentben, szenátusban, szóval milyen, a magyarságot képviselő vezetőkről van szó? Hogy miért nem jók — az mellékes — csak hogy nem jók. Most fordítsuk meg a kérdést, — ki alkalmas a vezetésre? Ugye mindenesetre az, aki többet látott, hallott, olvasott tanult. S aki lefelé is, fölfelé is meg tudja állani a sarat és aki munkás, dolgozó. Aki ekeszarvával, kalapáccsal, vagy tollal a kezében földművelés, ipar, kereskedelem, művészet, tudomány és irodalom térein — a nemes hittel, ernyedetlen szorgalommal és becsületes tiszta lélekkel szolgálja népének és az emberiségnek javát. A magyarság egyetemén belül bárki érvényesülhet, aki arra való, a vezetésben és a felelősségben részt kér. Tehát semmi sem indokolja az elégedetlenség kiváltását saját népükből és belépésüket olyan pártba, hol csak addig szívesen látott vendég orvoslaki, míg esaholni tud és kiadja minden szennyét, piszkát arra a fészekre és nemzetre, amelyben született, élt és nevelkedett.

De menjünk tovább: Urak a magyarság vezetői. Egyszer elemezzük külön az „úr” fogalmát. Úr az a harisnyában járó falusi ember és az a nadrágot hordó felebarátunk is, aki szorgalmas, takarékos, mindig komoly, józan, nemes gondolkodású, vallásos, jó családtartó, aki hitben, erkölcsben, tudásban és vezetői munkájában kiemelkedik közülünk. És az ilyen ne lehetne magyarságunk vezetője? És kérdezzük az elégedetlenektől, hogy

új pártjuknak vezetői talán nem urak? A vezetők ott is ügyvédek, tanárok, papok, katonák stb. — de hozzá nem magyarok.

Végül: a magyarság vezetői mágnások, Ma alig van Erdélyben mágnásunk. Akik vannak, azok is sok — rajtuk kívül álló okból (kisajátítás stb.) küzködnek a gazdasági válsággal és ha beállva a munkások sorába részt kérnek a magyarság egyetemét szolgáló munkában és a vállalt munkát becsületesen végzik, akkor az ilyeneket kebelünkben ki kell taszítani, el kell távolítani csak azért, mert történelmi osztály szülőttei? Nem! Rájuk szüksége van a magyarságnak — épen a román politika körmönfontósága miatt.

Már őseik is a politika sikos útjait járták, taposták a diplomaták termeinek sima parkettjeit, azokat a sima parketteket, melyen magunkfajta ember könnyen elcsuszlik. — Tehát nem mágnások, hanem munkások az ilyen vezetők.

Ne ócsároljunk tehát, ne duzzogjunk, legyünk csak magyarok a komoly és gerinces fajtából, becsüljük meg vezetőinket, sorakozunk fel zárt rendekben mögöttük, hagyjuk őket dolgozni, hallgassunk a szavukra, végezzük el a ránk bízottakat. Birálatainkat mondjuk el egyetemes gyűléseinken belül, de csak azon belül és ne teregezzük széjjel a malom alatt vagy a piacon. Így egységesen megnyilatkozva erkölcsi súlyunk is nagy mértékben emelkedni fog.

Szász embert még nem lehetett látni csak a szász néppártban — földre faragó magyart annál többet. Változtassunk tehát ezen és ne tagadja meg senki sem magyar születését!

— i. — s.

meg kell elégednünk — nyilatkozattal. Hitler egyetlen komoly nyilatkozatot tett eddig, ez pedig bizalmatkeltő. Kijelentette, hogy ő határozottan a béke barátja s egész működése a béke biztosítására fog irányulni, de egyúttal biztosítani kívánja Németország egyenjo-

guságát is a nemzetek versenyében. Igen éles kijelentést tett a kommunistákról. Ezek ellen élet-halál harcot hirdet, nemcsak Németország, hanem az egész világ érdekében, mert a kommunista eszmék diadala a világ teljes felfordulását jelentené. Talán ennek a nyilat-

ISKOLAI ÉLETVIRÁNY

A német rejtély. Hitler már elkezdte kancellári működését, a politikájának határozott irányát még nem lehet látni. Könyvi is volna eredményeket várni ilyen rövid idő után s így

kozatnak lehet tulajdonítani, hogy Németország vasárnapi harcai: a kommunisták és a nemzeti szociálisták összeütkezései megint nagyobb erővel lángoltak fel, halottakat s sebesülteket százzal hagyva a „csatatéren.“

Az új kormányzat első erőpróbája már meg volt, még pedig a porosz tartománygyűlésben. Hitler verességet szenvedett, mert a tartománygyűlés többsége elutasította a feloszlatásra vonatkozó kormányjavaslatot. A leszavazásnak ez lett az eredménye, hogy Hindenburg elnök feloszlatta a nem engedelmességek tartománygyűlést.

Március 5-én különben Németország újra választ. Nem épen egy év alatt harmadszor. Hitler abban reménykedik, hogy ez alkalommal általános többséget fog nyerni a birodalmi gyűlésben s akkor teljes biztonsággal vezetheti a kormányzás ügyeit. Lehet, hogy épen ez lesz a végzete.

A leszerezési tanácskozás. A jelek szerint most sem lesz komoly eredménye az olyan sokszor elkezdett és abbahagyott tanácskozásnak. A beteresztett francia javaslatnak igen sok az ellenzője: a kiküldöttek többsége. A javaslatot azonban nem lehet kitenni a leszavazás veszélyének. Egy ilyen leszavazásnak súlyos következményei lehetnének. Esetleg a népszövetségi művet is megrendítené. Ezért a tanácskozást megint félbeszakítják s bizalmasan igyekeznek az ellentéteket elenyészletni és egy olyan megoldást kimódolni, amit legalább a túlnyomó többség elfogad.

De mikorra lesz bár ennyi eredmény is?

Japán és a Népszövetség. Japán kínai kalandja mind nagyobb megütközést kelt a Népszövetségben. A helyzet megvizsgálására kiküldött tizenkilences bizottság jelentése egyenesen lesújtó Japánra nézve, mert megállapítja, hogy Japán eljárása jogtalan és erőszakos. Ennek a megállapításnak az volna a következménye, hogy a Népszövetség parancsolja vissza Japánt Kinából s ha nem engedelmeskedik — zárja ki. Csakhogy... csak hogy ezt nagyon nehéz megtenni, mert esetleg már a parancsnak az volna a következménye, hogy Japán maga lépne ki a Népszövetségből s ez még nagyobb botrány volna, mint a kizárás. Közben pedig Japán újabb és újabb területeket támad meg s bár nagy áldozatok árán, de halad előre. Együttal tiltakozik minden beavatkozás ellen, mert „Ázsia az ázsiaiaké.“ Kétségtelen, hogy jól eltanulta a fehér emberek gondolkozását.

Külgügyminiszter a börtönben. Természetesen Szerbiában történt a dolog. És épen Trumbics volt külgügyminisztert tartóztatták le. A megnagyobbodott Szerbia első külgügyminiszterét. Mikor annak idején lelkesedve és becsvágytól fűtve átvette a nagyranőt állam külgügyeinek vezetését, bizonyára nem gondolta, hogy néhány év múltán börtönbe kerül, mint az állam ellensége. Pedig ez történt meg. Sok más politikussal együtt Trumbics is belátta, hogy Szerbia, mint egységes állam nem élhet meg s hogy egyáltalában fennmaradhasson, erre az szükséges, hogy több önálló állam szövetségévé alakuljon át. Trumbics ezt a meggyőződését nyíltan hirdette s ezért került börtön-

be. De soha még nem old meg börtön politikai nehézségeket.

A visszaküldött rendjel. Zágrábi katolikus érsek — Sándor szerb király irásos parancsára házkutatást tartott. Valószínűleg politikai okokból de eredmény nélkül. A házkutatás befejezése után az érsek a királytól kapott kitüntetővélet átadta az eljárás vezetőjének hogy juttassa vissza a királyhoz.

Riadalom Vilmos császár. A volt német császár hollandiai lakása előtt egy ismeretlen berlini autót láttak. Már a Hitler kormányra jutása után. Nosza elkezdett dolgozni képzelet s arra lyukadt hogy az autó a császárért juttassa hogy vigye vissza trónjára. autó elment a császár nélkül megnyugodott a sok család képzelődés. Amíg valahonnan újabb építőanyaghoz nem Bár a mai világban lehetetlen ségek is történhetnek.

Véres forradalom volt Kuba szigetén. Kuba szigetén fegyveres felkelők kommunista forradalmat akartak rendezni felkelést idejében felfedezték és a lázadókat elfogták. chalo tábornok a felkelők közül kétszázat agyonlövetett.

Belpolitikai hírek

Nyilatkozott a kisebbségi elnökhelyettes. Szerbán Mihály, kisebbségi alminiszter érdeklődéssel nyilatkozatot tett a kormány kisebbségi politikájáról. A nyilatkozatot az alábbiakban közöljük:

— A kormány sohasem veszítette szem elől — nyilatkozta Szerbán — a kisebbségi kérdés nagy fontosságát.

Íohasem hagy eszében a ramalos
KOPROL
csokoládéhasajtó.

bizonyítja az, hogy a kisebbségi államtitkárság élére — ha nem is nemzetiségi politikust — de olyan embert nevezett ki, aki maga is élt kisebbségi sorban, aki résztvett a gyulafehérvári határozatok megszervezésében s aki a Consiliul Dirigent kisebbségi szakértője volt. A nemzeti parasztpárti kormány el van tökéltve arra, hogy a békeszerződést végrehajtsa, s a szerződésben foglalt kötelezettségeit a kisebbségekkel szemben maradék nélkül teljesíti. A kisebbségi kérdés nem kis ügy. A kormány a közoktatással kapcsolatban a kisebbségi nyelveken történő iskolai oktatást nemcsak tiszteletben akarja tartani, hanem annyira kiszélesíteni, hogy az a kisebbségi anyanyelvek komoly fejlődését biztosítsa. — Éppen így meg akarja oldani a kormány az egyházi kérdéseket is. Sajnos, a rettentő gazdasági válság lehetetlenné teszi egy nagyvonalú terv tökéletes és kifogástalan megvalósítását.

— A készülő kisebbségi törvény főképpen az anyanyelvi kérdéseket fogja megoldani. A kisebbségeknek természetesen úgy a közigazgatási mint a törvényhozás életben számárnyuknak megfelelő érvényesülési lehetőségük lesz.

Mit tartalmaz a kormány kiáltványa az ostromállapottal kapcsolatban? Az ostromállapot elrendelésével egyidejűleg a kormány hirdetményben tette közzé elhatározását. A kormány a hirdetményben a következőket mondja:

— Nagy veszedelem fenyegette az országot. Anarchiát és erőszakot akart bevezetni a kommunisták titkos szervezete. Egyes helyeken sikerült is zavart kelteniök. Ugyanakkor azonban más szervek is zavar-

ták a közrendet. — A kormány kénytelen volt ezekre a felforgató megmozdulásokra az ostromállapot bevezetésével felelni mindazokon a helyeken, ahol a nemzet elleneségei mozgalmaikkal felléptek. Az ország békés helyein nem volt szükség az óvintézkedések megtételére.

— Nyugalmat kérünk a vasut-, az ipari- és kereskedelmi-vállalatok munkásaitól, a magántisztviselőktől, valamint a diákságtól, akikért a román állam rendkívüli áldozatokat hozott. — A diákságnak a feladata az, hogy tudatára ébredjen az országgal szemben reávaró kötelezettségeiknek. — Nyugalmat kérünk a sajtótól is, amelynek fontosságát elismerjük, de épp a közvélemény előtti felelősség kell, hogy a sajtóval beláttassa azt, hogy milyen fontos szerepe van az ország rendjének a biztosításában. Mindenki tartsa magát távol a rendzavarásoktól, mert a kormány fel van készítve arra, hogy köteletségét bármilyen körülmények között is teljesítse.

A kormány egyelőre három regáti megye és Temesvár területére terjesztette ki az ostromállapotot. — Terve van véve, hogy szükség esetén az ostromállapot rendelkezéseit Marostorda-, Bihar- és Szatmármegyék területére is kiterjesztik.

Az ostromállapot rendelkezése szerint minden államellenes kihágás, vétség és büntett a legszigorubb bürtönnel torlandó meg. Az ostromállapot által érintett helyeken tilos bármi-

lyen természetű utcai gyülekezés! A zárt helyen való gyülekezéshez hadtestparancsnoki engedély szükséges. A katonai hatóságok működési körletét kiszélesítették. A katonai rendőri szerveknek jogukban áll házkutatásokat tartani, toloncolni, ezenkívül bármilyen fegyvert vagy lőszeranyagot elkobozhatnak. Engedély nélküli fegyverek tartása és viselése fokozottabb mértékben büntendő cselekmény. Az ez ellen vétőket azonnal letartóztatják. Az ilyen fegyverek beszolgáltatásának végső határnapját a királyi dekrétum február 10-ben határozta meg. Az ostromállapot területen újságcenzurát egyelőre nem léptetnek életbe, de az államellenes hangulatú cikkek íróit azonnal letartóztatják és súlyosan megbüntetik.

Titulescu újabb nyilatkozatot tett. Közöltük lapunkban, hogy Románia külügyminisztere, Titulescu Magyarországgal szemben békés nyilatkozatot tett. Titulescu ezt a nyilatkozatát újabban megismételte. Új nyilatkozatában még kifejezettebb módon ajánlja fel Magyarországnak a békejobbot. Titulescunak ezt a nyilatkozatát úgy a belföldi, mint a külföldi újságok nagy jelentőségűnek tartják és komoly következményeket várnak a nyilatkozattól. A nyilatkozatban Titulescu a következőket mondja:

— Minden idők óta sokat kell dolgozni, amíg az ember tényleges credményhez ér. — Súlyt helyezek arra, hogy kihangsúlyozzam, hogy az én ki-

Jelentéseim a kisántánt közös politikájának kifejezői, amely a kijelentéseimet nem tagadja meg, habár a Tardieu-terv megvalósítását el is odázták. A kisántánt három államra elhatározta, hogy Ausztriának és Magyarországnak azok mellett a feltételek mellett, amelyeket a napi sajtó közöl, baráti kezet nyújt, hogy ezzel az európai szövetség első lépését megte-remthessük. Ez nem új dolog, sőt ellenkezőleg. Ez már egy régi ügy, amelyben mi kitar-unk még abban az esetben is, hogy ha egy újabb visszautasítást kellene elszenvednünk.

Temesváron megbüntették azokat a polgárokat, akik nem szavaztak. A legutóbbi városi választáson a temesvári választó polgároknak tekintélyes része nem jelent meg a szavazáson. Most azokat a választókat, akik nem jelentek meg az urnák előtt, fejenként 500 lej pénzbüntetéssel sújtották. — Ezenkívül neveiket listán nyilvános szemlére tették ki. A kimutatás alapján megállapítható, hogy 10 ezer választó nem szavazott a temesvári választások alkalmával. A város tehát 5 millió lej bevételhez jut a polgárok hanyagsága következtében.

Mozognak a karikások/ A román nemzeti párt husos fázisa mellé huzódott karikás magyarok Udvarhelymegyében újjá akarják szervezni pártjukat. A szervező bizottság elnökévé Ugron Ákost, társelnökké Réthy Imrét választották meg. Az udvarhelymegyei magyarság körében a karikás magyarok megkezdették mételyző munkájukat, de az öntudatos magyarok mindegyikét visszautasítják őket.

ÉRTÉKES

Készül naptárunk második kiadása.

Örvendezve állapíthatjuk meg, hogy előfizetőink a lappal szemben fennálló kötelezettségeiknek olyan arányban feleltek meg, hogy ajándékkönyvnaptárunk első kiadása teljesen elfogyott. Mivel azt akarjuk, hogy azok is naptárhoz jussanak, akik ezután rendezik előfizetéseiket, bár nagy anyagi áldozatot jelent számunkra, mégis elhatároztuk, hogy naptárunkból második kiadást nyomtatunk. Kérjük tehát azokat az előfizetőinket, akik még hátrálékban vannak előfizetési díjaikkal, hogy igyekezzenek azt mielőbb rendezni. Naptárunk második kiadásából ugyanis feltétlenül csak annyit nyomtatunk, hogy csak azoknak jut, akik rövidesen beküldik hátrálékaikat.

Azoknak az új előfizetőknek, akik ezután rendelik meg lapunkat és az előfizetési díjat legalább egy fél évre előre beküldik, megküldjük könyvnaptárunkat.

Nagy munkás tüntetések voltak az ország több városában. Bukarestben, Temesváron és Kolozsváron a munkásság nagyobb tüntetéseket rendezett. A karhatalom a tüntetőket mindenütt megfékezte. Különösen Bukarestben fajultak el a tüntetések, ahol a rendőrség a tüntetők ellen fegyvert használt. Hogy a kormány az ostromállapotot bevezette, főképpen ezeknek a munkás-tüntetéseknek köszönhető.

Csökkentik a képviselők fizetését. A parlament pénzügyi bizottsága foglalkozott a tisztviselők fizetésének leszállításával. Ezzel kapcsolatban elhatározták, hogy a képviselők fizetését is le fogják szállítani.

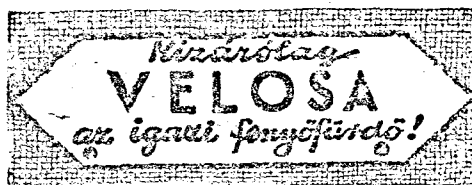
Nagy robbanás történt Fio-liben. Floestiben egyik petroleum finomítógyár udvarában robbanás történt. A robbanás alkalmával egy ember meghalt, egy ember súlyosan megsebesült. A kár több, mint egymillió lej.

Árad a Duna. A hirtelen kezdődő vadás következtében a Duna árad. A Duna-torkolat környékét elöntötte a víz. Szulina város külső részeit egy méter magas víz borítja. A város csak a tenger felől lehet megközelíteni.

Részleges mozgosítás. A nagyszerkar elrendelte az 1930- és 1931-es korosztályok részleges mozgosítását. A mozgosítással kapcsolatban sok helyen rémhírek keltek szárnyra. Rémhíreknek nincs semmi alapjuk. Azért hívják be csupán az említett korosztályokat és azokat is csak részben, mert az ostromállapottal kapcsolatban meg kell erősíteni a rendfenntartó csapatokat. Ez olyan óvintézkedés, aminek az egyik következményei nem lesznek.

Rablótámadás Udvarhely megyében. Lőrincz János és Lőrincz Domokos fiátfalvi lakosok a szászkereszturi vásárra egy bikát adtak el 8 ezer lejért. Az uton hazafelé menet két csavargó támadta meg Lőrincz Jánost. Dulakodás közben egyik csavargó Lőrincz Jánost revolverrel le akarta löni. Szerencsére csak a kezét találta el. A rablók látva, hogy nem bírják a két testvérrel, elmenekültek.

Vadász és vaddisznó küzde-me. Marostorda megyében, Fitosnya mellett egy vadásztársaság vaddisznóra vadászott. Egyik vadász megsebesített a vadkant. A sebesült vadkan erdő sűrűjébe menekült. Ezen következő nap egy Veres József

nevé vadász a vadkan felkutatására indult. Sikerült is nyomára akadnia, sőt az egyik cserjésben rá is bukkant a megsebzett vadállatra. A vadkan, mielőtt a vadász fegyverét használhatta volna, ráugrott, a földre teperte, egyik karját el-törte, orrát, fülét leharapta és biztosan végez is a szerencsétlen emberrel, ha időközben a hajtónak nem sikerül egy lövéssel leteríteni a vadkant. Veres Józsefet súlyos sérülésekkel a marosvásárhelyi kórházba szállították.

Még most is történnek esodák! Felsősziléziában történt az alábbi különös eset. 1921-ben egy földmivestől ellopták esküvője napján azt a 10 ezer márkát, amit feleségével kapott hozományul. A földműves mindent elkövetett a nagy összeg (400 ezer lej) felkutatására, de sikertelenül. A napokban, tehát 12 év múlva, a károsult postautalványon 1000 márkát kapott. Ugyancsak levél is érkezett címére. A levélben az egykori tolvaj közli, hogy az ellopott pénz szerencsét hozott számára, megdagodott. — A 10 ezer márkát, amit annak idején ellopott, most vissza fogja fizetni és első részletként küld 1000 márkát. A többi is rendszeresen el fogja küldeni. Egyben azt is kifejtette a hajdani tolvaj levelében, hogy véleménye szerint minden veszteségért bő kárpótlást nyújt a károsultnak az, hogy a márkának most nagyobb az értéke, mint volt akkor, amikor ellopta.

Súlyos szerencsétlenség történt az érseléndi vasuti átjárónál. Egyik éjszaka falusi gazdák haladtak át az érseléndi vasuti töltésen. A vasutiór éppen akkor engedte le a sorompót, mikor a szekér a si-

nekre ért. A lovak a sorompó egyik oldalán, a szekér pedig a sorompó másik oldalán maradt. A gazdák leugráltak a szekérről, Balogh Mihály kocsis azonban nem tudott idejében leszállani. A vonat a szekérral elütötte. Balogh Mihály súlyosan megsérült, de életben maradásához van remény.

Óriási vihar volt Auszriában. Ausztria felett óriási vihar vonult át. A vihar különösen Bécs környékén tombolt példátlan erővel. A vihar Bécs felet 24 óráig tartott, kéményeket és fedeleket szakított le a házak tetejéről. A mentők 20 esetben nyújtottak segítséget súlyosan sebesült embereknek.

Visszakapta a budapesti egyetem csehszlovákiai birtokait. A budapesti Tudomány Egyetemnek a Felvidéken 15 ezer holdas birtoka volt. A békeszerződések következtében ez a birtok Csehországhoz került és a csehek elkobozták. A budapesti Tudomány Egyetem elkobzott birtoka ügyében pert indított a cseh állam ellen. A hágai döntőbírótság most ítéletben közelezte arra a csehek, hogy a budapesti Tudomány Egyetemnek teljes épségben adják vissza a 15 ezer hold birtokot.

Hátrálóban van a kormány. Közöltük, hogy az állami tisztviselők fizetését a kormány nagy mértékben leszállította. A köztisztviselők körében ez olyan nagyarányú felzudulást váltott ki, hogy a tervbevett fizetés csökkentésre valószínűleg módosított formában kerül sor.

Különös szerencsétlenség. Az Alföldön, Szentés városában, Farkas Mihály gazdálkodó a piacon sétálgatott. A sikos járdán megcsuszott és elesett. A szájában levő pipa csutorája leszaladt a torkán és megfojtotta.

Halálos szerencsétlenség történt a brassói szódavíz gyárban. Benedek Lujza, tordátfalvi leány a brassói szódagyárban dolgozott. Munkaközben egyik szén-savas acéltartályt tulságosan megtöltötte szénsavgázzal s a tartály szétrobbant. Egy acél-szilánk olyan súlyosan megsebezte a szerencsétlen leányt, hogy meghalt.

Halálos szerencsétlenséget okozott a községi bika. Szilágyperenceseny községben a község bikája az istállójában megvadult. A bika gondozója, Gergely József nem tudta megfékezni a megvadult állatot. A felbőszült bika a szerencsétlen öreg embert halálra taposta.

Mit eredményeztek a magas adók? Ezek a számok mindennél ékebben beszélnek arról, hogy a tulságosan magas adók milyen hatással vannak az ország gazdasági életére. A temesvári Ipar-testület megállapítása szerint 1932-ben 242 iparos adta vissza iparendélyét. Az ipargyakorlásról való lemondásának minden esetben a túlzott adózás volt az oka.

Magyar győzelmek. A magyar tornász csapat fényes győzelmet aratott a finn tornászok felett. Az asztali labdajáték világbajnokságát fölényes győzelemmel a magyarok nyerték meg.

Megint 16 oldalon jelenünk meg!

Örömmel jelentjük olvasóinknak, hogy az utóbbi esztendőök tervszerű munkájával sikerült lapunk anyagi ügyeit annyira rendeznünk, hogy megint megkíséréljük a 16 oldalas számok kiadását. Ez a munkánk természetesen csak abban az esetben fog sikerülni, ha előfizetőink az előfizetési díjakat rendszeresen küldik be. A megnagyobbodott számnak többé kerül a szedési és nyomási költsége, több papír is szükséges a 16 oldalas Magyar Néphez, mint a 12 oldalashoz. Kérjük előfizetőinket arra, ezt a bejelentésünket viszonyozzák azzal, hogy előfizetéseiket pontosan fizetik meg.

Szomorúan kell megállapítanunk, hogy olyan módon sikerült csupán költségvetésünk kiegyensúlyozása, hogy azokat az előfizetőinket, akik nem fizettek pontosan, töröltük az előfizetők sorából. Több ezer embert kellett ilyen módon kislejteznünk. Mostani előfizetőink mind olyanok, akik pontosan rendezik díjaikat és így minden reményünk megvan arra, hogy tervünket, vagyis azt, hogy lapunk egész éven át 16 oldalon jelenjék meg, meg fogjuk tudni valósítani.

Kérnünk kell azokat, akiket töröltünk előfizetőink sorából, mert nem fizettek pontosan, lépjenek be megint a Magyar Nép előfizetői gárdájába. Lapunk olvasói tegyenek meg mindent, hogy felvilágosítsák azokat, akik kiestek a gárdából, hogy a Magyar Nép 150 lejért sok hasznos olvasnivalót és tanácsot ad. Ezenkívül a pontos előfizetők ingyen könyvnaptárhoz és falinaptárhoz jutnak, tehát rendeljék meg megint a „Magyar Nép“-et.

Művelődési mozgalmak.

Értesítés műkedvelőinknek

Lapunk más helyén közöljük, hogy ezután 16 oldalas számok fogunk kiadni. A 16 oldalas számok keretében a műkedvelői tudósításokat is el tudjuk most máshelyezni minden különösebb fenakadás nélkül. Kérjük tehát a műkedvelőket, tudósításaikat küldjék be. Ez alkalommal ismételtén közöljük, hogy fényképeket közölni nem tudunk. A Magyar Népet ugyanis körforgó gépen állítjuk elő és a körforgó gépen csak rajzokat lehet sokszorosítani.

MUSOROS ESTÉLY KISGALAMBALVÁN. A kiskalambfalvi Református Dalkör tánccal egybekötött műsoros estélyt rendezett, melyen a helybelieken kívül részt vettek a környékbeli vezetők valamennyien és ifjak nagy számmal. A „Piros rózsá, fehér rózsá“ című 3 felvonásos népszínművet igen nagy sikerrel adták elő a műkedvelők. A Dalkör énekszámait emelték az estély sikerét.

A „DUSGAZDAG“ BEREKEN. Bereken a róm. kath. ifjúság színelőadással összekötött bált rendezett. Színre került: „A dusgazdag“ c. szindarab, melyet a legnagyobb érdeklődéssel hallgatott végig a közönség. A darab művészien szép tartalma meghatotta a hallgatókat, a külső formák, az angyalok énekei az iskolás lányok szereplésével gyönyörködtették a közönséget. Sólyom Ferenc kath. tanító rendezte a darabot. Műkedvelőknek nagyon ajánlatos ezen darab betanulása.

SZINIELŐADÁS ADAMOSON. Az Adamosi Unitárius Nőszövetség szépen sikerült műkedvelői előadást rendezett. Színre került „A betyár kendője“ című népszínmű. A szereplők mindannyian kiválóan játszottak s így egy nagyon kedves és sokáig felejtethetlen estéllyel gazdagították Adamos magyar népének lelkeit. A betanítás és rendezés nagy fáradságáért Bartók Eendrének elnököt és a nőszöveség vezetőségét illeti igazán hálás elismerés.

Súlyos szerencsétlenség történt egy párisi automobil gyárban. A párisi, Renault automobil gyárban robbanás történt. A robbanás következtében 8 ember meghalt.

Ujabb bizonytalanság a konverzió körül. Bukaresti hírek szerint az igazságügyi miniszter törvényjavaslatot készít elő az összes adósságok konverziójára. A törvényjavaslatot úgy fogják megszerkeszteni, hogy ne legyen ellentétben az alkotmánytörvénnyel. Az alapelgondolás az lenne, hogy az adósságból senkinek sem engednek el semmit, ellenben a kamatok kiszámításánál és megfizetésénél jutnának előnyökhöz az adósok. Hír szerint nem fognak konverzió alá venni az olyan adósságok, amelyek nagyobb összegre rugnak, mint

a jelzálogosított javak tényleges hozama. A tulkiacsiny adósságok sem fogják élvezni a konverzió előnyeit. Az új törvénytervezetet április 1-ig a parlament elé fogják terjeszteni. A törvény megszavazása azért sürgős, mert április hónapban véget ér az a kíméleti idő, amit a gazda-adósok a moratórium törvény alapján élveznek.

Csak március 1-től lesz olcsóbb a vasut. Közöltük lapunkban, hogy a vasuti személy- és teheráru-tarifát február 1-én csökkenteni fogják. A vasut igazgatósága a tervbevevett csökkentést azonban február 1-én nem léptette életbe. Hír szerint március hónap 1-én kerül sor a tarifák csökkentésére.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Tavaszt várunk...

Az alábbiakban két időszéri tárgyiról közlünk cikket. Mindkettőre vonatkozólag kérdést intéztek hozzánk előfizetőink.

1. Hogyan kell a szőlőt művelni?

Mindig készültem arra, hogy kedvelt és terjedt lapunkban néhány sort írjak arról, mi a titka a sikeres szőlőművelésnek? Tudom azt, hogy a „Magyar Nép“ olvasói között nagyon sok szőlősgazda van. Ezek bizonyára örömmel fogják olvasni soraimat. De hiszem, hogy minden gazdának szolgáló hasznos tanácsot adok akkor, amikor az alábbiakat elmondom.

Rövidre szabom soraimat. Tavaszt várunk!

Minden szőlősgazda készül már a tavaszi munkákra. Különböző reménységekkel eltelve néznek a szőlősgazdák az év eredményei elé. Általában két csoportra oszlanak. Egy részük tavalyi eredménnyel meg volt elégedve, másik részük azonban felsóhajt. Szomorúan állapítja meg, hogy tavaly nagyon gyenge termés volt és csapás lesz, ha az idén is olyan rossz termés lesz. *A gyenge termések legfőbb oka, hogy szőlősgazdánk nem látják a munkaerő hiányát munkájuk után.* Hiszen az idényi gyenge termések mellett is megcsodálják engem, mert holdanként 42 hektóliter mustot termelt. Akkor sokan fordultak hozzám ezzel a kérdéssel, hogy mennyi termésem volt, és hogyan értem el ezt a szép eredményt? Ezeknek bő magyarázatot nem adhattam, hanem csak röviden feleltem, egyben azonban meghatároztam, hogy néhány sorban megírom a siker titkát.

Szőlőm részben husz éves telepítés, részben fiatalabb. *Mindég ott szoktam lenni a munkáknál.* És miután hótig tanulni kell, megvettem Dezső Miklós kis szőlő utánpótlási szaktudását, akkor 80 Lei, most csak 30 Lei a szerződésdíj és a posta díj. Megvallom nálam is sok hiányzik és a pótlás művészetét akartam megtanulni a könyvből. Igen jó tanácsokat

ISKOLÁS GYERMEKEKNEK

az Ovomaltine természetes erősítő lápszer elősegíti a növekedést, gyarapodást, a szellemi fejlődést

OVOMALTINE
AZ ERŐSÉGÉSZTÉG

ad, mert most olcsó az oltvány, egy helyett 2 oltványt ajánl és ismerteti a zöld oltást.

Amíg az utánpótlást tanultam volna, megállottam annál a rajznál, amelyik sok hibákat mutatja. Először nem hittem, — de jól jártam, — mert próbákat csináltam.

Láttam először a mi kapásaink megbocsáthatatlan bűnét.

A kapavágás szót eddig csak hallottam, de most a kiszáradt tőkéken megvizsgáltam és a vincellérnek is megmutattam a tőke halál- okozóját. Mindenik esküdjözik, hogy ő arra mindig vigyázott.

Rákerült a sor a nyári gyomlálásra (kötözés). Legigazibb neve lenne ennek a munkának a „válogatás“, kisült, hogy az asszonyok tépik le a termést. A karika vállán nem igen hagynak fát jövőre karikának, hanem a tőkefejből növekvő úgynevezett vízajtásokat kötik karóhoz jövő évi karikáknak. (Azzal érvel vincellér és női munkás, hogy ne vénüljön a tőke!)

Ajánlom testvér gazdatársaimnak e kis füzetet, *ez tanított engem sok jó termést biztosítani szőlőmben. Nem véka alá való a világgosság!*

Dr. Jenei Elek,
szőlőbirtokos.

2. Milyen legyen a keltető tojás?

A keltetés sikerének főtitka abban rejlik, hogy keltetésre alkalmas tojást rakjunk a kotló alá. A legjobb kotló sem költi ki a

keltetésre alkalmatlan tojást!

Legelső követelmény, hogy a keltetésre szánt tojás ne származzék se túl fiatal, sem túl idős tyúkoktól. Általában a legalkalmasabbak keltetésre az egy évesnél idősebb jércek tojásai. Befolyásolja az is a tojások csiraképességét, hogy milyen viszonyok között tartjuk a tyúkokat?

A keltetésre szánt tojás két hétnél idősebb ne legyen. Télen, mikor attól tarthatunk, hogy a fűtetlen szobában, vagy a kamarában a tojások megfagyhatnak, helyezzük azokat fagymentes, de nem meleg helyre. Célszerű a keltetésre szánt tojásokat zab közé rakni, hogy ne száradjanak ki. A keltető tojásokat lehetőleg naponta egyszer megforgatjuk, hogy a tojás sárgája egyenletesen helyezkedjék el. Mindig tiszta kézzel nyuljunk a keltető tojásokhoz! Ha a tojások száraz helyen állanak,

a tojás tompa végén átvilágítással nagy léghólyagot állapíthatunk meg. Friss tojásnál léghólyag egész kicsi. Ha a keltető tojások valahonnan hozattuk, könnyű megállapítani, hogy szállítás alkalmával elromlott-e csiraképességük, vagy pedig alkalmasak a keltetésre. Ha a kocsin vagy vasuton szállított tojásokon átvilágítás alkalmával két léghólyagot látunk, az ilyen tojás nem alkalmas a keltetésre.

Ezek a szabályok állanak a liba, rucipulyka és más baromfi tojásokra is. Ezeknek a tojásait azonban még nagyobb gondalal tározzuk el, mint a tyúkokét, mert rendszerint hosszabb idő elmúltával kerülnek keltetésre. Még annyit jegyezzünk meg, hogy a tojások feltétlenül tisztára mosva helyezzük a keltető alá, mert ezzel megelőzzük azt, hogy a kicsi csirkék különböző betegségeket kapjanak.

Gazdasági kirándulás Budapestre.

Az E. G. E. március hó 22—28. napjain a budapesti országos mezőgazdasági kiállítás alkalmából Magyarországra gazdasági tanulmányi kirándulást rendez, amelyen úgy férfiak, mint nők kedvezményes árak mellett vehetnek részt, amennyiben az alábbi feltételeknek megfelelnek. A kiránduláson való részvételi szándék legkésőbb március hó 16-ig bejelentendő az Erdélyi Gazdasági Egyetemi titkári hivatalához (Cluj-Kolozsvár, Str. Andrei Muresan 10). A bejelentéssel egyidejűleg beküldendő a jelentkező utlevele vizumozásra és részvételi díja. Az utlevél szerzéshez szükséges okmányok: állampolgársági, személyazonosságai bizonyítványok, vagy ezek helyett egy régi utlevél, ügyészségi és adó nem tartozási bizonyítványok, 2 drb. fénykép, a férfiak részére katonai igazolvány, a nők részére férj, a gyermekeknek pedig szülői beleegyező nyilatkozat. A részvételi díjban benne foglaltatnak a vasúti jegy ára, a kedvezményekre jogosító igazolvány ára stb. A részvételi díjak többféle csoportosításban vannak összeállítva, aszerint, hogy a jelentkezők csak Budapestre mennek, vagy kirándulásokon is részt vesznek és Budapesten igényelnek-e szállodai

elszállásolást, vagy privát háznál, ismerősöknél szállanak meg. Minden érdeklődésre postabélyeg beküldése ellenében készséggel nyújt részletes felvilágosítást az E. G. E. titkári hivatala. A kirándulás részvételi díja négyféle változatban állapított meg. *A I. csoport részvételi díja 2600 lej.* Kolozsvártól Budapestig és vissza Kolozsvárra; azok részére, akik szállodai elszállásolást igényelnek és részt vesznek a pesti és gödöllői kirándulásokon. *A II. csoport részvételi díja 1900 lej.* Azok részére, akik részt vesznek a pesti és gödöllői kiránduláson, de Budapesten nem tartanak igényt elszállásolásra. *A III. csoport részvételi díja 2100 lej.* Azok részére, akik a vidéki kiránduláson nem vesznek részt, de Budapesten elszállásolást igényelnek. *A IV. csoport részvételi díja 1400 lej.* Azok részére, akik a vidéki kiránduláson nem vesznek részt és Budapesten elszállásolásra nem tartanak igényt.

Dánia után Hollandia. Közzöltük lapunkban, hogy a dánok 14 ezer tehencet vágnak le azért, hogy a tejtermékek árában némi javulás következék be. Hasonló intézkedés megtételét tervezik Hollandiában. A hollandusok 100 ezer süldőt

fognak kiirtani. Annyira viszaesett ugyanis Hollandia a lakóivitele, hogy csak ilyen módon tudják további nagy hasznot elérni. Szóba került, hogy a halálraitelt süldőket szállítsák olyan vidékekre, ahol munkanélküliek vannak, vagy éhínség veszedelme fenyeget. Kellő számítások után azonban kiderült, hogy ez olyan óriási költségbe kerülne, amit a holland gazdák nem tudnának elviselni. Így 10 ezer darab nemes süldőből a lakati takarmányt fognak készíteni.

Óriási takarmányhiány Lengyelországban. Lengyelországban óriási takarmányhiány van. Egyes kerületekben a gazdák a nagy takarmányhiány miatt állataikat poton árán kénytelenek elvesztegetni. Halatlanul olesó árakon kerülnek eladásra az állatok. Előfordult, hogy gyengébb lovakat más lengyel forintért adtak el, mint az összeg két és fél lejnek felel meg. Egy helyen megtörtént, hogy a gazdák lovaikat minthogy nem tudták eladni

Egyszerűen a vásártéren hagyják. — Mint csodát emlegetik egyik gazdának az üzletét, aki óráért posztósapkát kapott.

Kiirtják a vadlovakat Amerikában. Az Egyesült Államok-kormányja elrendelte, hogy az arizona államban élő vadlovakat fogdossák össze és öljkék. Erre az intézkedésre azért volt szükség, mert az előrehaladó művelődéssel a vadlovak mind szűkebb területre szorultak. Legutóbb már egy sivatagon tengették életüket s a járványok és az éhség óriási pusztítást végeztek soraikban. Az Egyesült Államok-kormányja a vadlovak kiirtásával az indián törzseket bizta meg. Az indiánok azonban még külön jutalmok mellett sem voltak hajlandók erre a szerepre vállalkozni. — Az indián nép lelkéhez ugyanis annyira közel áll a ló, hogy bűnnek tartották volna a vadlovak lemészárolását. Így az Egyesült Államok-kormányja embereket fogadott fel, akik az indiánok helyett a lovakat kiirtogják irtani.

Állatbiztosító társulat alakult Csikszentmihályon. A biztosító intézetek közül alig egy-néhány foglalkozik állatbiztosítással. Amelyek foglalkoznak, azok igen magas biztosítási díjakat állapítottak meg. Ez a körülmény Erdély szerte arra kényszerítik a gazdákat, hogy falvanként, maguk alakítsák meg kis biztosító társaságaikat mint gazdaköreibek biztosító vagy önszegélyző szakosztályát. Így történt ez legutóbb Csikszentmihályon is. Azon gazdaköröknek, vagy szövetkezeteknek, amelyek akár állatbiztosító, akár temetkezési társulatot óhajtanak létesíteni díjtalanul küld szabályzat-mintát az Erdélyi Gazdasági Egylet Kolozsvár, Attila-u. 10.

TALIBANZO

nálha, forráskés mártólagyulladás
elkerüli, ha rendszeresen szopogat
Anacot-pastillát

IPACITOLUCU

Ferde intézkedés. Az egész országban folyik a munkakamarák felállítása. Az egyes megyék beosztásánál az iparügyi miniszter óriási hibákat követ el. Csikmegyét a bacai munkakamara körzetéhez osztották be. Így Csikszereda 270 kilométerre van a kamarai központtól. A sérelmes ügygel kapcsolatban Biró József a csikszeredai ipartestület elnöke a következő nyilatkozatot tette:

— A természetes és okos dolog az lett volna, ha Csikszeredában állítanak fel munkakamarát. Ha azonban ez nem lehetséges, úgy csatolják Csikot a brassói kamarához, vagy Marosvásárhelyen állítsanak fel a Székelyföld részére munkakamarát. Marosvásárhely közelebb van, a közlekedés is egyszerűbb. Ugy tűnik fel, mintha a kormány egyenesen meg akarná fojtani a székelyföldi kisipart s lehetetlenné akarná tenni az újabb kisiparos nemedék kinevelését. Már eddig is sok iparos jelentette be, hogy amennyiben Bacauba kell mennie a tanoncúgyekkel, azonnal felhagy a tanonctartással.

— Jelenleg nagy propaganda folyik a sérelmes és okatlan intézkedés megváltoztatása érde-

kében. Reméljük, hogy ennek az akciónak meg lesz a kívánt eredménye. — Az udvarhelyi iparosság is tiltakozó gyűlést tartott az ellen, hogy a bacai munkakamarához csatolják az udvarhelyi iparosokat. Az udvarhelyi iparosok emlékiratban fordultak a miniszterhez, hogy Udvarhely és általában a Székelyföld gazdasági és földrajzi helyzetére való tekintettel Brassóban állítsanak fel egy munkakamarát és oda osszák be Udvarhely, Csik, Háromszék, Fogaras és Brassó megyéket.

Szabó Béni, magyarpárti képviselő erélyes akcióba kezdett, hogy a székely iparosok sérelmeit orvosolják. Szabó Béni munkájának már is mutatkozik az eredménye. A kormány elvetette az eredeti, rossz tervet és a székely iparosok kívánságainak megfelelő megoldást fognak keresni.

Ismeri Ön a Togalt? A Togaltabletták azonnal ható szer rheumánál, köszvénynél és ülőideg-zsábjánál (Isiasz), Grippe, valamint ideg- és fejfájásnál. E szer rendkívül szerencsés összetételénél fogva és azon kitünő eredmények alapján, melyet a Togal-lal kiváló orvosok, számos klinika és kórház közel husz év leforgása alatt elértek, általános elismerésre talált. A Togal a beteg anyagokat természetes uton távolítja el a testből és nagy mértékben bakteriumölő hatása is. Minden gyógyszerterápiában kapható.

NINCS HALÁL...

*Sejtem, tudom, hogy nincs halál...
Amint lejár a földi élet,
A láthatatlan tűz: a lélek
Lobogva más csillagra száll.*

*Csak egy marad rideg halott:
Az, aki sár volt életében!
Mert nem csüggyött a jón, a szépen,
Mert könnyeket nem hullatott...*

*Mert másokért nem szenvedett,
Nem hitt, nem vérzett lelkesedvel...
A Mindenség teremtő kedve
Annak nem ad több életet!...*

*De aki láng volt valaha,
Aki szerette a világot
És milliókért élni vágyott:
Ne féljen!... Nem hal meg soha!...*

*Csillagról új csillagra tör
S egy szent erő szolgálatában
Bilincseket zúz össze bátran,
Buzdít, emel, könnyet töröl!...*

*Amíg az űrben egy atom
Elnyomva él, jogért esengve:
Megy végtelenből végtelenbe,
Örök tettvágygal, szabadon!...*

Abrányi Emil.

Emlékezések Apponyi Albert grófról.

A magyar képviselőház folyosóján nem igen beszélnek most másról: a genfi nagy halottról folyik a szó.

— Apponyi gyönyörűen halt meg — mondta az egyik képviselő — Genfben, ott, ahol annyit küzdött, annyit harcolt Magyarorszag érdekeiért... És most is azért volt künn, hogy hazájáért küzdjön, mint a katonát, harc közben érte utól a halál. És milyen szomorú nevezetessége Genf a magyar történelemnek! Egy genfi szálló előtt ölték meg

Erzsébet királynét, egy genfi szálló hunyta le örökre a szemét Apponyi...

Egy másik képviselő ezt mondja el Apponyi magánéletéről:

— Apponyi egyike volt a legszerényebb embereknek. Étkezésben, ruházkozásban egyszerű formán megtartotta ezt a szerénységet. Soha nem csapott nagy lakomákat, egyszerű, egyszerű ételek voltak a kedvencei. A városban csaknem mindig gyalog járt, s ha képviselő társai meghívták az autójukba, a meghívás csak a legjobb politikai barátaitól fogadta.

Am ilyenkor is mosolyogva tiltakozott.

— Nem fáradok el olyan könnyen, hiszen fiatal ember vagyok még...

Rengeteg műveltség zsufolódott össze Apponyi Albert grófban. Különösen a történelmet, filozófiát és az államtudományokat kedvelte.

Tökéletes nyelvtudása egész Európában bámulatot keltett. Angolul, olaszul, francián németül egyforma tökéletességgel beszélt. Mint kedves esetet említették a folyosón, hogy évtizedekkel ezelőtt, amikor még nem volt a világszerteismert nagy politikus, külföldi egy nemzetközi konferencián mondott angol nyelvű beszéde után nagy vita indult meg jelenlévő külföldi újságírók között a személynél körül.

— Érdekes — mondta egy angol újságíró —, nem ismerem ezt a politikust, pedig a beszéde után kétségtelen, hogy angol...

— Én franciául hallottam beszélni — szólt közbe egy francia újságíró — s úgy beszélt, ahogy csak született francia tud beszélni...

— Azt hiszem német — jegyezte meg egy harmadik —, mert én ragyogó német beszédet hallottam...

— Én pedig azt mondom — szólt a vitából egy negyedik újságíró —, hogy nem angol, nem francia és nem német, hanem olasz, mert hallottam, ahogy a folyosón egy olasz politikus kussal a legtisztább olasz nyelven beszélt.

Bottlik István báró mondta el a következő apróságot:

Az egyik politikai vacsorán felköszönték Apponyit s a szónok beszéde végén kívánta:

— Adja Isten, hogy Apponyi Albert gróf száz évig éljen!

Apponyi mosolyogva fordult a szónokhoz:

— Miért akar a Gondviselésnek határt szabni?

Vannak politikusok, akik belebetegszenek, ha a beszédjükbe, nyilatkozatukba egy sajtóhiba, vagy elírás csuszik, ami pedig a szerkesztőségi munka hevében néha elő szokott fordulni. Ezek a politikusok tanulhatnak az alábbi kis esetből:

Apponyi egyszer nyilatkozatot adott egy újságírónak, a nyilatkozatból azonban valahogy kimaradt egy szócska s ezzel a nyilatkozat értelme pont az ellenkezője lett annak, amit Apponyi mondott.

Másnap az újságíró izgatottan szólította meg Apponyi grófot a Ház folyosóján:

— Kegyelmes uram, sajnálatos tévedés csuszott a nyilatkozatba, de ma majd helyreigazítjuk.

Apponyi vidám mosollyal tért napirendre a dolog felett:

— Soh'se legyen kétségbeesett, kedves barátom. Akik szakemberek, tudják, hogy én nem mondhattam úgy, ahogy megjelent s így előttük nyilvánvaló a tévedés, a nem szakem-

berek pedig elsiklanak felette és nem dől össze a világ!

A millenium esztendejében történt, hogy Apponyi Albert gróf, aki sokat és szívesen sétált a városban, az egyik utcasarkon összeütközött egy hirtelen beforduló emberrel. A két ember egy pillanatra egymásra nézett s ebben a tekintetben a csodálkozás tükröződött vissza.

Mintha két ikertestvér került volna szembe egymással.

Az idegen megdöbbenően hasonlított Apponyira, éppen olyan magas, éppen olyan szálás volt és — éppen olyan hosszú barna szakállt viselt. Apponyi elmosolyodott, a kezét nyújtotta és megkérdezte:

— Kivel van szerencsém találkozni?

— Iván András dévaványai tanító vagyok!

— Isten éltesse, kedves barátom! Sohase hittem volna, hogy még egy példányban forogok a világban!

Egy francia újságíró, amikor beszélgetést folytatott a nagy magyar politikussal — az élő katedrálisnak nevezte el.

A gyönyörű katedrális összeomlott...

Apróságok Adomák

A nemzet fennmaradásáról.

Egy nemzetet egy tóval hasonlíthatunk össze. Ha a patakok, források és esővíz annyi vizet visz a tóba, mint amennyit a tó párologással és az elfolyással veszít, akkor a tó tükre állandó magasságban marad. — Ugyanigy van egy nemzetnél is. Ha a születések száma egyenlő a halálozások számával, akkor a nemzet állandóan egyforma nagy marad. Ha a születések száma kisebb, mint a halálozásoké, akkor a nemzet fogy; míg ha a születések száma nagyobb, mint a halálozások száma, akkor a nemzet szaporodik.

A nemzetet nem az egyének,

hanem a családok alkotják. Tehát az a kérdés, hogy hány gyereknek kell egy családban születnie, hogy az illető nép fennmaradjon?

Erre a kérdésre Burgdorfer, a németországi népesedési hivatal vezetőjének a számítása felel.

Tegyük fel, hogy egy bizonyos időben 100 ezer leánygyermek születik. Ennek a 100 ezer leánygyermeknek halála előtt 100 ezer leánygyermek kell szülnie, hogy a nép száma változatlan maradjon.

100 ezer újszülött leányból 86 ezer éri el a 16-ik életévet, amikor férjhez mehet. Ebből, mint a tapasztalat mutatja, 73 ezer 700 megy férjhez. A férjhezmentek 70%-a, vagyis 71 ezer 370 magtalan marad.

Tehát 66 ezer 330 asszonynak kell pótolnia a 100 ezer leánygyermeket. 100 ezer leánygyermekkel együtt 106 ezer fiúgyermek is születik. 206 ezer elveszülésre 7000 halva szülés esik.

Vagyis végeredményben 66 ezer 330 asszonynak 213 ezer gyermeket kell szülnie, tehát minden asszonynak négy gyermeket kell szülnie, hogy a nemzet száma ne apadjon.

(Nálunk minthogy a halálozás nagyobb, mint Németországban, a 3.2 számot ezért 4-re kell kikerekítenünk.)

De nem elég, ha egy nemzet csak annyira szaporodik, hogy fennmaradása biztosítva legyen. Hiszen mindenütt ott vannak a szomszédok, kik esetleg még jobban szaporodnak.

És tisztában kell lennünk, hogy a népek küzdelmeiben az a nép marad felül, amelyik számban és minőségben nagyobb és jobb, mint a másik Mussolini, a mai kor legnagyobb államférfia, azt írta, hogy a szám ad erőt és egy híres olasz tudós mondta, hogy a közeledő háboruban a számban erősebb népek fognak győzni.

Sok ember még az életét is feláldozza a megismert igazságért, nem jogos tehát a nemzet kérése minden arra való fiához és leányához, hogy mondjanak le hiu örömről és a családi boldogságból leljék örömeiket. Egy erkölcsös egészséges embernek legnagyobb öröme a szép gyermekek.

*Minden ország támasza, talpköve
[a tiszta erkölcs,
Mely ha elvész, Róma ledől és
[rabigába görnyed.*

Berzsenyi Dániel, halhatatlan költőnk e fenséges sorai fejezik ki azt az igazságot, hogy csak tiszta erkölcsű nép maradhat fenn, a tiszta erkölcsű nép pedig szereti a gyermeket.

Bölcs megoldás.

— Szóval vasárnap délután találkozunk.

— Igen, de mi lesz ha esik az eső délután?

— Akkor délelőtt találkozunk.

Kérdőlapok

Minden tanácskérő levélhez mellékelendő 20 lej, — orvosi levelekhez 30 lej.

Hangya Szövetkezet. Az 1932. október 20-iki kényszereregyezségi törvény írja elő pontosan a kényszereregyezségi kérés formáját és a feltételeit. E törvény I. szakaszának 4. pontja úgy rendelke-

zik, hogy a Szövetkezet tagjainak csak az abszolút többsége határozhatja el a kényszereregyezségi kérés beadását. Mivel a kérvény elkészítésének és a mellékleteinek formáját a törvény előírja és ezt szigorúan, csakis ügyvéd készítheti el Önöknek, és épen ezért, tekintettel arra, hogy a törvényszék az illetékes hatóság, az illetékes törvényszék székelyén lévő ügyvéd tudja kevesebb költséggel a kényszereregyezségi eljárást befejezni. Amennyiben felkeresnek Önök minket személyesen, részletesen ismertethetjük a törvény e rendelkezéseit.

D. Gy. Aranyosgyéres. Szölezzeti kérdésére a választ lapunk mai számának gazdasági rovatában kapja meg. A másik kérdésre vonatkozólag a következőket hozzuk szives tudomására. A diófát nagyon sok esetben állandó helyére vetik. Ilyenkor szoktak a mag alá lapos követ tenni, hogy a diócsometét szétágazó gyökéret fejlesztésére serkentsék. Átültetés alkalmával a gyökér visszavágásának az az értelme, hogy a visszavágott főgyökér sok oldalgyökéret fejleszt és ezeknek segítségével a csemete bőségesen tud táplálkozni. Ilyen esetben nem sok értelme van annak, hogy az elültetett csemete alá lapos kő kerüljön. Általában nem ajánljuk, hogy követ tegyen diófacsemetéinek gyökere alá. Vannak annak szakszerű módjai, hogy a csemetét dus gyökér fejlesztésére birhassuk. Legegyszerűbb módja ennek, mint említettük is, vágja vissza kétharmadára a főgyökéret.

L. K. Ifjusági egyesületek alakulását illetőleg két lehetőség van. 1. Önálló jogi személyiséget szerez az új egyesület. Ennek megszerzése eléggé bonyolult eljárás. Alakuló gyűlést közjegyző jelenlétében kell megtartani, felvenni az alapítási okiratot, elfogadni a szabályzatot, megválasztani a tisztikart és ezek után beadni a kérést az illetékes törvényszékhez a jogi személyiség elnyerése iránt. Az eljárás bonyodalmasága azonban még nem biztosítja a sikert. A minisztérium nem könnyen ad kedvező véleményt és e nélkül a törvényszék nem hoz kedvező határozatot, mint erre

épen elég példa van. 2. Kisebbségi ifj. alakulatok leginkább vallásos alapon (katholikusok Népszövetség keretében, reformátusok az újabb alakult Férisszövetségben, unitáriusok a D. vid Ferenc egyet fiókjában) szervezkednek. Ha érdeklődők ezt utat választják, forduljanak részletes utasításért az illető központhoz.

N. N. Érvényben van az ügyvédekre és kliensekre kötelező ügyvédi tarifa és az ügyvéd az összmunkálataiért felszámíthatja tarifális munkadíjat. Amennyiben Önök nem tudnak megegyezni az ügyvéd által kért díjak tekintetében, úgy forduljon Ön az országos ügyvédi kamara dékánjához, aki ezt hivatalból és költségmentesen fogja megállapítani.

P. J. kerékgyártó. Iparengedélnélkül Ön nem dolgozhat, mert megfognak, megbüntetik.

G. I. Bánd. Becses kívánsághoz képest intézkedtünk, hogy kivánt iringót megkaphassa. Gyógynövénykísérleti állomáshoz közvetlenül küldött b. címére értéket nélküli mintát ebből a résznyéből. A használati utasításannyiból áll, hogy egyszerre egy kávéskanálnyi mennyiséget főzzünk meg az összevágott növényből, azt egy csészényi vízben addig főzzük, míg a felére lepad. Ezt a teát cukrozza igya a gyermek apróbb részletekben. Mindezt roham után igyék belőle egy keveset. A tanácsadásért 20 lej kerül ki a küldeni.

V. F. Esztelnek. Az Ön által a gazdasági akadémia címén küldött kikiricsmagot az ujonnan alakult szövetség („Adonis”) vette át és a többivel együtt külföldre szállította. A szállítás a mostani devizakorlátozás miatt nagy nehézséget okozott és csak decemberben volt lehetséges, az érte járó pénz külföldről csak nagy nehézséggel juttatott el a szövetséghez. Onnan a kérés, de most már megkapják az érdekeltek várandósgukát. Az Ön részére a szövetség 520 lej fog kifizetni, mely összeg nagyrészt, levele szerinti lapunkkal szemben fennálló tartozásának lesztése és előfizetése rendezésé fordítja (470 lej), míg az 50 lej rendelkezésére tartjuk fenn.

K. K.-né. Kőszegremete. A gyöngyajak növényt fel kell darabolni apró 1-2 cm-nyi darabokra, úgy, hogy egy a szár, valamint a levelek és a virágok is belekerüljenek a teába. Ebből az eszevágott növényből veszünk egy kanálnyi mennyiséget, azt öt deci vízben megfőzzük, míg fényre lefő, azután leszűrjük és megcukrozva megisszuk. Naponta elég egy csészényit inni, még pedig egy fél órával ebéd előtt.

A gyöngyajak a szivre csillapítólag hat és kisebb szívhajót gyógyít, de az epilepsiát nem gyógyíthatja. A Valeriana officinalis magyar neve macskagyökér, macskagyökönke vagy macskaprop. Ez a mi legkiválóbb idegcsillapító gyógynövényünk, amely almatlanság és hasonló bajok ellen általában használatban van. A Valeriana nálunk gyirkos réteken és erdei réteken terem vadon, ott be is gyűjthető házi patika részére. A második kérdésére a tavasz folyamán adunk választ, illetőleg intézkedünk, hogy az oltóagat megkapassza.

„Gazdálkodó.” A kérdéses talaj sovány, agyagos föld. Jó istállótrágyázás szükséges. A mellékelt műtrágyák használható mérésűekelt mennyiségben a talaj megjavítására, azonban csak ezzel a talaj még nem hozható teljesen helyre.

Szülőlevélvándorok

Azon előfizetőinknek, akik hátralékaikat az utóbbi napokban küldték be, a naptár szétküldését megkezdtük. Közöljük az érdekeltekkel, hogy a befizetés sorrendjében küldjük ki a naptárt, tehát ha valaki beküldte a pénzt, de a naptárt néhány nap alatt még nem kapta meg, ne türelmetlenkedjék, s ne írjon hozzánk panaszos levelet, mert naptárjához rövidesen feltétlenül hozzájut.

Ugyanez áll azokra, akik még nem fizették ki hátralékaikat, de hó végéig rendezik. Ezeknek feltétlenül biztosítjuk a naptárt, míg a későbbben fizetőknél nem.

**Szülőlevélvándorok
Gyümölcsfákat
és egyéb falkolai cikkeket szállít
a legjobb minőségben az**

Ambrosi-Fischer & Co Rt.
AIUD-NAGYENYED

Kérjénekkárjegyzéket

Tehát igyekezzenek a hátralékosok a pénz beküldésével, mert a fizetési sorrendet itt is betartjuk, illetőleg a naptárt ennek figyelembe vételével küldjük ki.

Rövidesen megkezdjük a hátralékosok felszólítását és pedig, mint eddig tettük, kitöltött postautalvánnyal. Akieknek ilyen felszólítást mellékelünk lapjukhoz, azoknak további fizetési haladékot nem adhatunk s ha az utalványon feltüntetett összeget rövid idő alatt nem fizetik ki, a további lapküldést részükre be- szüntetjük.

Özv. Sz. S.-né Felsőbánya, B. A. Vizakna, S. R. Tóvis, Sz. N. Székelyszenterzsébet, B. F. Gyergyóremete, H. Gy. Érszentkirály, K. B. Szatmár, B. J. Vajdaszentivány, B. M. Magyarléta.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálaikat és köszönetüket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

Özv. J. J.-né. A Czelnay-féle: Diétikus szakácskönyv ára 140 lej. Ehhez hozzájön a portókötség, amely kb. 15-20 lejt tesz ki. Ajánlott küldés esetén, ha a pénzt előre beküldi, kb. 15 lej, míg ha utánvétellel küldjük, kb. 20 lej a portókötség.

Névtelen, Torockószentgyörgy. Megértjük a történetek miatt őrzött felháborodását. Nem közölhetjük, mert levelét nem írta alá. Névtelenül beküldött tudósításokért nem vállalhatjuk a felelősséget.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: H. G. Csikszentmárton 320, B. E. Magyarigen 825, Nagykárolyról: B. M. 150, K. B. 150, Börvélyből: K. P. 150, V. J.

150, K. Gy. 150, Cs. S. 150, V. Gy. 150, S. L. Biharszentjános 150, U. I. Olthévíz 155, özv. B. D.-né Harasztos 37.50 (r. 1932 dec. 31-ig), H. S. Szemlak 619 hsz. 150 (r. 1933 márc. 1-ig, a naptárt másodszor is elküldöttük), Hit. Szöv. Gyergyószentmiklós 155, H. M. Hidvég 155, A. J. méhész Tekerőpatak 155, B. S. Unoka 150, Cs. J. Barátos 155, G. J. Sepsiszentgyörgy 130, K. Gy.-né Balavásár 150, D. O. Bukarest 200 (ebből 150 lej előf. 1932-re és 50 lej könyvekért), K. G. Parajd 150, M. F. Ilyésmező 150, K. Gy. Nagyenyed 150, K. K. Kürtös 150, N. Zs. Arad 150, Hitelszöv. Nagyzerénd 420, Sz. I. Rév 150, J. J. Székelyhid 150, Sz. L. Hegyközszentimre 155, V. A. Bors 150, K. I. Hosszufalu 155, S. F. Csikszentkirály 150, J. B. Tusnád 155, Sz. S. Gyimesfelsőlok 150, P. B. Cocioc 150, F. B. J. Halmágy 155, K. B. L. Imecsfalva 155, G. S. Szárazajta 150, T. J. Aninosza 150, L. F. Algyógy 150, B. A. Szókefalva 85, B. M. Jobbágy-laka 85, S. J. Szatmár 150, Egri-ről: R. S. 155, Sz. J. 155, P. J. 155, 6l: R. S. 155, Sz. J. 155, P. J. 155, T. Gy. 155 lej.

Apróhirdetések

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb hirdetés 60 lej. Alldást keresők részére 20 szóig 50 lej. Előfizetőknél minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Komoly, megbízható, éves, mindenenes leányt keresek. Ūrmössy gyógyszerész, Ūlmoni-Sülelmed, jud. Sălaj.

Rendelje meg a
PÁSZTORTÚZ

szépirodalmi és művészeti képes folyóira

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre ... 500 L. Félévre 260

Negyedévre 140 L.

Kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár,
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5. sz.
Kérjen mutatványszámot.

Vetőmagvak

legmegbízhatóbb minőségben
a 33 éve fennálló

MEZŐGAZDÁK

Részv.-Társ. szereshetők be

ARAD

Konyhakerti és virágmagvak,
heremagvak,
takarmányrépamagvak.

Arjegyzők ingyen és bérmentvel

Cím: Mezőgazdák Részv.-Társaság
ARAD

„AVICULTURA”

Baromfi Tenyésztő Szövetkezet
CĂDACIU-KADÁCS, p. u. Simonesti, jud. Odorheiu

Kis tenyésztőrzseinket, állandó állatorvosi felügyelet és szakértői irányítás mellett, haszontenyésztésre kiképzett és szakszerűen berendezkedett kigazdák tenyésztik. Ez az ideális és különleges helyzet teszi lehetővé azt, hogy legelsőrendű minőségű tenyészanyagot olcsóbb áron hozhatunk torgalomban az alábbi fajtákból: Vörös Rhod Island, fehér Leghorn, kendermagos Plymuth, fehér Erdélyi Csórénnyakú tyúk, Pekingi és Khaki Cambell kacsza, Mexikói pulyka és Emdeni liba. Arjegyzőket 1 leu bélyeg ellenében levélbeni felvilágosítást válaszbélyeg ellenében küldünk.

Itt levágandó és beküldendő.

Megrendelő lap.

A „MAGYAR NÉP” kiadóhivatalának
Cluj-Kolozsvár

Alólirott most az ötödik huzás előtt, be akarok lépni az osztálysorsjárt. Az első, második, harmadik és negyedik huzás jegyének az árát is kifizettem.

Rendelek Önöknél drb.
nyolcad (5 x 125 = 625)
negyed (5 x 250 = 1250)
fél (5 x 500 = 2500)
egész (5 x 1000 = 5000)

osztálysorsjegyet utánvétellel. (A nem kívánt sorsjegy térleendő.)

Főelárusító:

Kereskedelmi Hitelintézet
R.-T. Cluj-Kolozsvár.

Tisztelettel:

olvasható aláírás.

pontos lakkbely.

Régi Moravetz-Album

leszállított áron kapható
(Régi ár 180 — L.)

Tartalmaz 10 táncdarabot, 10
kuplét, 10 magyar nótát és 9
drb.-ot a legismertebb opera-
darabok közül. 60 L beküldése
ellenében portómentesen küldi

a MINERVA

Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria 1.
(v. Deák Ferenc-utca.)

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

tehdát magyar köteleesség biztosítását ide á